

Na osnovu člana 16, člana 61. stav 1. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav 3. tačka a) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 39/09) generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK
KOJIM SE USPOSTAVLJA OKVIR ZA STVARANJE JEDINSTVENOG EVROPSKOG
NEBA

Član 1.

(Predmet)

Predmet ovog Pravilnika je uspostavljanje usklađenog regulatornog okvira za stvaranje Jedinštenog evrpskog neba.

Član 2.

(Područje primjene)

- (1) Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u članu 3. Uredbe koja se nalazi u Dodatku I ovog Pravilnika neće uticati na suverenitet Bosne i Hercegovine nad njenim zračnim prostorom i na zahtjeve Bosne i Hercegovine vezane za javni poredak, javnu bezbjednost i na pitanja odbrane, definisana u članu 13. Uredbe koja se nalazi u Dodatku I ovog Pravilnika. Ovaj propis i gore navedene mjere se ne bave vojnim operacijama i obukom.
- (2) Primjena ovog Pravilnika i mjera spomenutih u članu 3. Dodatka I ovog Pravilnika neće uticati na prava i dužnosti država članica po Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz Čikaga 1944, tzv. Čikaškoj konvenciji.
- (3) Ovim Pravilnikom će se primjenjivati odredbe Dodatka I uz ovaj Pravilnik i to: od 1 – 4, 6 i od 9 – 14.

Član 3.

(Ciljevi)

Cilj inicijative jedinstvenog evropskog neba je da se unaprijede postojeći standardi bezbjednosti letenja i ukupne efikasnosti općeg zračnog prometa u Evropi, da se optimalno koriste kapaciteti udovoljavajući zahtjevima svih korisnika zračnog prostora i da se minimiziraju kašnjenja. Težeći ovom cilju, namjera ovog Pravilnika je da uspostavi harmoničan regulatorni okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba do 31. decembra 2004. godine.

Član 4.

(Pojmovi)

- (1) Definicije pojmova iz ovog Pravilnika nalaze se u članu 2. Uredbe iz Dodatka I i.
- (2) Iznimno od stava 1. ovog člana, pojmovi »Zajednica«, »pravo Zajednice«, »Ugovor o osnivanju Evropske zajednice«, »Službeni list Evropske unije«, »zračna luka Zajednice« i »država članica«, iz Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika, čitat će se u skladu sa tačkama 2. i 3. Dodatka II ECAA Sporazuma.
- (3) U smislu ovoga Pravilnika pojmovi »nacionalna zrakoplovna vlast« (»national aviation authority«) i »nacionalna nadležna vlast« (»national competent authority«) iz Uredbe iz Dodatka I Pravilnika, čitat će se kao »Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine«.

Član 5.

(Državna nadzorna vlast)

- (1) Nominirano tijelo državne nadzorne vlasti Bosne i Hercegovine je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BHDCA) koje obavlja zadate zadatke u skladu sa ovim Pravilnikom i članom 3. Uredbe koja se nalazi u Dodatku I ovog Pravilnika.
- (2) BHDCA, kao državna nadzorna vlast, će biti nezavisno tijelo od pružatelja usluga zračne navigacije, BHANSA. Ova nezavisnost će se postići kroz adekvatno odvajanje, najmanje na funkcionalnom nivou, između BHDCA i BHANSA. Bosna i Hercegovina će osigurati da BHDCA, kao državna nadzorna vlast izvršava svoje ovlasti nepristrasno i transparentno.

Član 6.

(Nadležnost za provođenje Pravilnika)

U smislu provedbe Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika nadležna je BHDCA, u okviru nadležnosti koje u područjima iz člana 1. Pravilnika ima na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/09) i ovoga Pravilnika.

Član 7.

(Dodaci)

- (1) Dodatak I uz ovaj Pravilnik čine njegov sastavni dio.
- (2) Dodatak I iz stava (1) ovoga člana čini Uredba (EC) br. 549/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. koji određuje okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba (okvirni propis) (Tekst relevantan za EEA) (*Evropska ekonomska oblast*).

Član 6.

(Tumačenje)

U slučaju nejasnoća u tumačenju i nedostataka odredaba ovoga Pravilnika mjerodavan će biti tekst Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika na engleskom jeziku, kako je objavljen u Službenom listu Evropske unije.

Član 7.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u »Službenom glasniku BiH«.

Broj: 1-1-02-2-556-1/10
Banja Luka, 15.04.2010

GENERALNI DIREKTOR
Ratkovica Đorđe, s.r.

DODATAK I

I
(Dokumenti čije objavljivanje je obavezno)

UREDBA (EC) Br. 549/2004 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA

od 10. marta 2004.

**koji određuje okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba
(okvirni propis)**

(Tekst relevantan za EEA)

(Evropska ekonomska oblast)

EVROPSKI PARLAMENT I SAVJET EVROPSKE UNIJE,

Poštujući Ugovor kojim se uspostavlja Europska zajednica, posebno njegov član 80(2),

Poštujući prijedlog Komisije¹,

Poštujući mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta²

Poštujući mišljenje Komiteta regija³

Postupajući u skladu sa procedurama datim u članu 251 Ugovora⁴, u svjetlu zajedničkog teksta koji je odobrio Komitet za nagodbu 11. decembra 2003.

Budući da:

1. implementacija zajedničke transportne politike zahtijeva efikasan sistem zračnog prometa koji omogućava bezbjedan i redovan rad službi zračnog prometa, tako olakšavajući slobodno kretanje dobara, ljudi i usluga

2. je na svom vanrednom sastanku u Lisabonu 23. i 24. marta 2000. godine Europsko vijeće pozvalo Komisiju da iznese prijedloge o upravljanu zračnim prostorom, kontrolom zračnog prometa i upravljanjem tokovima zračnog prometa, zasnovane na radu grupe na visokom nivou o jedinstvenom evropskom nebu koju je osnovala Komisija. Ova grupa, koju su uglavnom sačinjavale civilne i vojne vlasti u državama članicama, podnijela je svoj izvještaj u novembru 2003.godine.

3. Rad bez zapreka sistema zračnog prometa zahtijeva dosljedan, visok nivo bezbjednosti u službama zračne plovidbe koji omogućava optimalno korištenje zračnog prostora Europe,

¹ OJ C 103 E, 30.4.2002, p. 1.

² OJ C 241, 7.10.2002, p. 24.

³ OJ C 278, 14.11.2002, p. 13.

⁴ Mišljenje Evropskog parlamenta od 3. septembra 2002. (OJ C 272 E, 13.11.2003, p. 296), zajednički stav savjeta od 18. marta 2003. (OJ C 129 E, 3.6.2003, p. 1) i stav Evropskog parlamenta od 3. jula 2003. (još nije objavljen u službenom glasniku). Pravno rješenje Evropskog parlamenta od 29. januara 2004. i odluku Savjeta od 2. februara 2004.

visok nivo bezbjednosti u putovanju zrakom, uz dužnost udovoljavanja opštem interesu službi zračne navigacije, uključujući obaveze javnih službi. Stoga bi trebao da se izvodi uz primjenu najviših standarda odgovornosti i nadležnosti.

(4) Inicijativa Jedinstevenog evropskog neba bi trebala biti razvijana u skladu sa obavezama koje nastaju na osnovu članstva Zajednice i njenih država članica Eurocontrol-a, i u skladu sa principima određenim u Čikaškoj konvenciji o međunarodnom zrakoplovstvu iz 1944. godine.

(5) Odluke vezane za sadržaj, obim i provodjenje vojnih operacija i obuke ne spadaju u okvir nadležnosti Zajednice.

6) Države članice su usvojile opštu izjavu o vojnim pitanjima vezanim za Jedinsteveno evropsko nebo⁵. Prema ovoj izjavi države članice bi posebno trebale unaprijediti civilno-vojnu saradnju i, do nivoa za koji sve zainteresovane države članice smatraju da je neophodno, olakšavati saradnju između njihovih oružanih snaga po svim pitanjima upravljanja vazдушnim saobraćajem.

(7) Zračni prostor predstavlja ograničen resurs, čije optimalno i efikasno korištenje će biti moguće samo ako se u obzir uzmu zahtjevi svih korisnika, i kad je relevantno ako budu zastupljeni u izradi, procesu donošenja odluka i implementaciji Jedinstevenog evropskog neba, uključujući Komitet za jedinstveno nebo.

(8) Iz svih ovih razloga, i sa ciljem proširenja jedinstvenog evropskog neba da bi uključivalo veći broj evropskih država, Zajednica bi trebala, uzimajući u obzir razvoj događaja u Eurocontrolu, odrediti zajedničke ciljeve i program aktivnosti da bi mobilisala nastojanja Zajednice, država članica i različitih ekonomski zainteresovanih strana da bi se stvorio integrisaniji operativni zračni prostor: Jedinsteveno evropsko nebo.

(9) Kad države članice preduzimaju aktivnosti da bi osigurale udovoljavanje zahtjevima Zajednice, nadležna tijela koja vrše verifikaciju udovoljavanja bi trebale biti dovoljno nezavisne od pružalaca usluga zračne navigacije.

(10) Usluge zračne navigacije, posebno usluge zračnog prometa koje se mogu uporediti sa javnim upravnim vlastima, zahtijevaju funkcionalno ili strukturalno razdvajanje, a u različitim državama članicama su vlastizovane u veoma raznolikim pravnim formama.

(11) Kad su u vezi sa pružaocima usluga zračne navigacije potrebne nezavisne revizije, inspekcije koje vrše zvanični vlasti država članica nadležni za reviziju tamo gdje te usluge pruža administracija ili javno tijelo pod nadzorom gore pomenutih vlasta, trebaju se priznavati kao nezavisne revizije, bilo da se izvještaji sačinjeni pri reviziji objavljuju ili ne.

(12) Poželjno je da se Jedinsteveno evropsko nebo proširi na treće evropske zemlje, bilo u okviru učešća Zajednice u radu Eurocontrola, nakon što Zajednica pristupi Eurocontrolu, ili pomoću sporazuma sklopljenih između Zajednice i tih zemalja.

(13) Pristup Zajednice Eurocontrolu je jedna važna komponenta u stvaranju panevropskog zračnog prostora.

(14) U procesu stvaranja jedinstvenog evropskog neba, tamo gdje je to prikladno, zajednica bi trebala razviti najviši nivo saradnje sa Eurocontrolom da bi osigurala uskladjivanje napora na regulativi i dosljedan pristup i da bi se izbjeglo dupliciranje između dvije strane.

⁵ Vidi stranu 9 ovog Službenog glasnika

(15) U skladu sa zaključcima grupe na visopkom nivou, Eurocontrol je tijelo koje posjeduje odgovarajuću stručnost da može podržati Zajednicu u njenoj ulozi regulatora. U skladu s tim, trebalo bi izraditi provedbena pravila za pitanja koja spadaju u nadležnosti Eurocontrola koje su rezultat mandata datog toj vlastizaciji, pod uslovom da budu uključena u okvir saradnje izmedju Komisije i Eurocontrola.

(16) Pravljenje nacрта mjera neophodnih da bi se stvorilo jedinstveno evropsko nebo zahtijeva široke konsultacije strana zainteresovanih u ekonomskom i socijalnom smislu.

(17) Na odgovarajući način bi trebalo obavijestiti i konsultovati socijalne partnere o svim mjerama koje imaju značajne socijalne implikacije. Sektorski komitet za dijalog (*Sectoral Dialogue Committee*) osnovan na osnovu odluke Komisije 1998/500/EC od 20. maja 1998. o uspostavljanju sektorskog komiteta za dijalog koji će promovisati dijalog izmedju socijalnih partnera na evropskom nivou⁶ takodje treba biti konsultovan.

(18) Zainteresovane strane kao što su pružaoci usluga zračne navigacije, korisnici zračnog prostora, aerodromi, proizvodna industrija i tijela koja predstavljaju profesionalno osoblje trebaju imati mogućnost da obavijeste Komisiju o tehničkim aspektima implementacije Jedinstvenog evropskog neba.

(19) Djelovanje sistema službi zračne navigacije kao cjeline na evropskom nivou bi trebalo redovno biti procjenivano, obraćajući dužnu pažnju na održavanje visokog nivoa bezbjednosti, da bi se provjerila efektivnost usvojenih mjera i da bi se predložile daljne mjere.

(20) Sankcije predviđene za narušavanje ovog propisa i mjere spomenute u članu 3 trebaju biti efektivne, srazmjerne i preventivne, a da ne umanjuju bezbjednost letenja (*safety*).

(21) Uticaj mjera preduzetih u primjeni ovog propisa treba ocjenjivati na osnovu izvještaja koje će Komisija redovno podnositi.

(22) Ovaj propis ne utiče na ovlaštenje država članica da usvajaju odredbe vezane za vlastizaciju svojih oružanih snaga. Ovo ovlaštenje može navesti države članice da usvoje mjere koje će njihovim vojnim snagama osigurati dovoljno zračnog prostora za odgovarajuće potrebe obrazovanja i obuke. Stoga treba donijeti odredbu koja će biti zaštitna klauzula koja će omogućavati korištenje ovog ovlaštenja.

(23) Kraljevina Španija i Ujedinjeno Kraljevstvo su 2. decembra 1987. u Londonu u zajedničkoj deklaraciji koju su izdali ministri inostranih poslova te dvije zemlje dogovorili rješenja za bolju saradnju pri korištenju aerodroma Gibraltar. Takva rješenja tek treba da se počnu primjenjivati.

(24) Pošto države članice, iz razloga transnacionalnog obima aktivnosti, ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti cilj ovog propisa, to jest stvaranje Jedinstvenog evropskog neba, i pošto se on stoga može bolje ostvariti na nivou Zajednice, u isto vrijeme ostavljajući mogućnost da detaljna provedbena pravila uzmu u obzir specifično stanje na terenu, Zajednica može usvojiti mjere u skladu sa principom subsidiarnosti koji je dat u članu 5 ugovora. U skladu sa principom srazmjernosti koje je određen ovim članom, ovaj propis ne izlazi iz okvira onoga što je neophodno da bi se postigao ovaj cilj.

(25) Mjere neophodne za provodjenje ovog propisa trebaju biti usvojene u skladu sa odlukom Vijeća 1999/468/EC od 28. juna 1999. godine koja određuje procedure za primjenu provedbenih ovlaštenja prenešenih na Komisiju⁷.

⁶ OJ L 225, 12.8.1998, p. 27.

⁷ OJ L 184, 17.7.1999, p. 23.

(26) Član 8(2) Standardnih pravila za procedure za komitete⁸ ustanovljen pri primjeni člana 7(1) odluke 1999/468/EC daje standardno pravilo prema kome predsjedavajući komiteta može odlučiti da na sastanak tog komiteta pozove treće strane. Kad je to prikladno, predsjedavajući Komiteta za jedinstveno evropsko nebo treba pozvati predstavnike Eurocontrola da učestvuju na sastancima kao posmatrači ili kao stručnjaci,

SU USVOJILI OVAJ PROPIS:

Član 1

Cilj i predmet

1. Cilj inicijative jedinstvenog evropskog neba je da se unaprijede postojeći standardi bezbjednosti letenja i ukupne efikasnosti opšteg zračnog prometa u Europi, da se optimalno koriste kapaciteti udovoljavajući zahtjevima svih korisnika zračnog prostora i da se minimizuju kašnjenja. Težeći ovom cilju, namjera ovog propisa je da uspostavi harmoničan regulatorni okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba do 31. decembra 2004. godine.

2. Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u članu 3 neće uticati na suverenitet država nad njihovim zračnim prostorom i na zahtjeve država članica vezane za javni poredak, javnu bezbjednost i na pitanja odbrane, definisana u članu 13. Ovaj propis i gore navedene mjere se ne bave vojnim operacijama i obukom.

3. Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u u članu 3 neće uticati na prava i dužnosti država članica po Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz Čikaga 1944.

4. Podrazumijeva se da primjena ovog propisa i mjera spomenutih u članu 3 na aerodrom Gibraltar neće štetno uticati na pravne pozicije Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva kad se radi o sporu vezanom za suverenitet nad teritorijom na kojoj se aerodrom nalazi.

5. Primjena ovog propisa i mjera spomenutih u u članu 3 na aerodrom Gibraltar će biti suspendovana dok ne stupe na snagu rješenja data u zajedničkoj deklaraciji koju su izdali ministri inostranih poslova Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva 2. decembra 1987. Vlade Španije i Ujedinjenog Kraljevstva će obavijestiti Savjet o tom datumu stupanja na snagu.

Član 2

Definicije

U svrhu ovog propisa i mjera navedenih u Članu 3, sljedeće definicije će se se primjenjivati:

1. 'Službe kontrole letenja (ATC)' označava usluge pruženu u svrhu:

- a) Sprječavanja sudara:
 - između zrakoplova, i
 - na manevarskoj površini između zrakoplova i prepreka; i

b) Poboljšanja i održavanja urednog protoka zračnog saobraćaja;

⁸ OJ C 38, 6.2.2001, p. 3.

2. 'Aerodromska kontrola letenja' označava usluge ATC za aerodromski saobraćaj;
3. 'Usluge zrakoplovnih informacija' označavaju službu uspostavljenu unutar definisanog područja pokrivanja, koja je odgovorna za davanje zrakoplovnih informacija i padataka neophodnih za sigurnu, pravilnu i efikasnu zračnu navigaciju;
4. 'Usluge zračne navigacije' označava usluge kontrole leta, službe za komunikaciju, navigaciju i nadzor, meteorološke službe za zračnu navigaciju i službe zrakoplovnih informacija;
5. 'Pružaoци usluga zračne navigacije' označava bilo koje pravno ili fizičko lice koje pruža usluge zračne navigacije za generalni zračni saobraćaj;
6. 'Blok zračnog prostora' označava zračni prostor definiranih dimenzija, u prostoru i vremenu, unutar kojeg se pružaju usluge zračne navigacije;
7. 'Upravljanje zračnim prostorom' označava planiranu funkciju sa primarnim ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora sa podjelom vremena i segregaciju zračnog prostora među različitim kategorijama korisnika zračnog prostora na osnovu kratkoročnih potreba;
8. 'Korisnici zračnog prostora' označava sve zrakoplove koji operiraju kao generalni zračni saobraćaj;
9. 'Upravljanje tokom zračnog saobraćaja' označava funkciju uspostavljenju sa ciljem doprinošenja sigurnom, urednom i poboljšanom toku zračnog prometa osiguravajući da je AIC kapacitet iskorišten maksimalno i da je količina prometa kompatibilna sa kapacitetima deklariranim od strane odgovarajućeg pružaoca usluga kontrole letenja;
10. 'Upravljanje zračnim prometom' označava skupljanje zračnih funkcija i onih na zemlju (kontrola letenja, upravljanje zračnim prostorom i upravljanje tokom zračnog saobraćaja) koji su neophodni za osiguravanje sigurnog i efikasnog kretanja zrakoplova tokom svih faza operacija;
11. 'Službe kontrole letenja' označava razne službe zrakoplovnih informacija, službe upozoravanja, savjetodavne službe kontrole letenja i ATC službe (oblasna, prilazna i aerodromska kontrola letenja);
12. 'Oblasna kontrola letenja' označava AIC službu za kontrolirane letove u bloku zračnog prostora;
13. 'Prilazna kontrola letenja' označava ATC službu za kontrolirane dijelove leta pri slijetanju i polijetanju;
14. 'Skup službi' označava dvije ili više službi zračne navigacije;
15. 'Certifikat' označava dokument koji je izdala država članica u bilo kojoj formi koja je u skladu sa nacionalnim zakonom, koji potvrđuje da pružatelj usluga zračne navigacije ispunjava zahtjeve za vršenje te usluge;
16. 'Servisi za komunikacije' označavaju zrakoplovne fikse i mobilne servise koji omogućavaju komunikaciju zemlja – zemlja, zrak – zemlja i zrak – zrak za ATC svrhe;

17. 'Mreža za upravljanje europskim zračnim prometom' (EATMN) označava kolekciju sistema navedenih u aneksu propisa (EC) br. 552/2004 Eurposkog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine o interoperabilnosti mreže za upravljanje eurposkim zračnim prometom (Propis o interoperabilnosti) ⁽¹⁾ omogućujući da se pružaju usluge zračne navigacije u Zajednici, uključujući interfejs na granicama sa trećim zemljama;

18. 'Koncept operacije' znači kreterij za operativnu upotrebu EATMN-a ili njegovog dijela;

19. 'Sastavni dijelovi' označava opipljive predmete kao što je hardver i neopipljive predmete kao što je softver o kojim ovisi interoperabilnosti EATMN-a;

⁽¹⁾ Vidi stranu 33 Službenog glasnika

20. 'Eurocontrol' je europska vlastizacija za sigurnost zračne navigacije, uspostavljena Međunarodnom Konvencijom 13. decembra 1960. godine radi suradnje u polju sigurnosti zračne navigacije ⁽¹⁾

21. 'Eurocontrolovi principi za uspostavljanje troškovnika za naplate troškova rutne opreme i proračun jediničnih troškova' označava principe kao što je navedeno u dokumentu br. 99.60.01/01 od 1. augusta 1999. godine, izdat od Eurocontrol-a;

22. 'Fleksibilna upotreba zračnog prostora' označava koncept upravljanja zračnim prostorom koji se primjenjuje u području Europske konferencije civilnog zrakoplovstva, kao što je navedeno u prvom izdanju 'Priručnika za upravljanje zračnim prostorom – primjena koncepta fleksibilne upotrebe zračog prostora' od 5. februara 1996. godine, koji je izdao Eurocontrol;

23. 'Oblast informativne kontrole letenja' označava zračni prostor definiranih dimenzija unutar kojeg postoji služba letnih informacija i služba uzbunjivanja;

24. 'Nivo leta' označava površinu konstantnog atmosferskog pritiska koji je vezan za određeni pritisak od 1 013,2 hektopaskala i odvojen je od druge takve površine specifičnim intervalima pritiska;

25. 'Funkcionalni blokovi zračnog prostora' označavaju blokove zračnog prostora zasnovane na operativnim zahtjevima, reflektujući potrebu da se osigura više integrirano upravljane zračnim prostorom bez obzira na postojeće granice;

26. 'Generalni zračni promet' označava svo kretanje civilnog zrakoplova, kao i kretanje državnih zrakoplova (uključujući vojne, carinske i policijske zrakoplove) kada se ovo kretanje odvija u skladu sa procedurama ICAO-a;

27. 'ICAO' označava Međunarodnu vlastizaciju za civilno zrakoplovstvo koja je uspostavljena Čikaškom konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, 1944. godine;

(¹) Konvencija modificirana protokolom od 12. februara 1981. godine i revidirana protokolom od 27. juna 1997. godine

28. 'Interoperabilnost' označava skup funkcionalnih, tehničkih i operativnih osobina zahtjevanom sistemom i sastavnim dijelovima EATMN i procedurama za svoje operacije, kako bi se omogućile sigurne, smislene i efikasne operacije. Interoperabilnost se postiže usklađivanjem sistema i sastavnih dijelova sa važnim zahtjevima;

29. 'Meteorološka služba' označava onu opremu i usluge koji osiguravaju zrakoplovu meteorološke prognoze, izvještaje i osmatranja kao i sve druge meteorološke informacije i podatke koje osiguravaju države za zrakoplovu upotrebu;

30. 'Navigacione službe' označavaju opremu i usluge koje zrakoplovu osiguravaju informacije o poziciji i proračunu vremena;

31. 'Operativni podaci' označavaju informacije u vezi svih faza leta pri kojima je neophodno donositi operativne odluke od strane pružatelja usluga zračne navigacije, korisnika zračnog prostora, aerodromskih operatora i drugih učesnika;

32. 'Procedure', kada se koristi u konceptu propisa interoperabilnosti, označavaju standardne metode za tehničku ili operativnu upotrebu sistema, u kontekstu dogovorenih i odobrenih koncepta operacije koja zahtjeva jednoobraznu implementaciju kroz EATMN;

33. 'Stavljanje u rad' označava prvu operativnu upotrebu nakon početne instalacije ili nadogradnje sistema;

34. 'Rutna mreža' označava mrežu određenih ruta za usmjeravanje protoga generalnog zračnog prometa kako je neophodno za pružanje usluga ATC;

35. 'Pravac' označava izabranu liniju puta kojom će letjeti zrakoplov;

36. 'Potpune operacije' označavaju operacije EATMN-a na takav način da funkcije iz perspektive korisnika izgledaju kao da je u pitanju jedno tijelo;

37. 'Sektor' označava dio kontroliranog područja i/ili oblasti informativne kontrole letenja/gornja oblast;

38. 'Službe nadzora' označavaju onu opremu i usluge koje se koriste da bi se odredila određena pozicija zrakoplova kako bi se osiguralo sigurno razdvajanje;

39. 'Sistem' označava skupljanje zračnih i zemaljskih dijelova, kao i opreme smještene u prostoru, što daje podršku službama zračne navigacije za sve faze leta;

40. 'Nadogradnja' označava modifikaciju koja mijenja operativne karakteristike sistema.

Član 3.

Područje djelovanja Zajednice

1. Ovaj propis uspostavlja usklađen regulatorni okvir za stvaranje Jedinstvenog eurposkog neba zajedno sa:

- (a) Propis (EC) broj 551/2004 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine u vezi vlastizacije i upotrebe zračnog prostora u Jedinstvenom europskom nebu (Propis o zračnom prostoru) ⁽¹⁾;
- (b) Propis (EC) broj 550/2004 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine u vezi pružanja usluga zračne navigacije u Jedinstvenom europskom nebu (Propis o pružanju usluga) ⁽²⁾;
- (c) Propis (EC) broj 552/2004 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine u vezi interoperabilnosti o Mreže upravljanja europskim zračnim prometom (Propis o interoperabilnosti)⁽³⁾;

i sa pravilima implementiranja koje je usvojila Komisija na osnovu ovog propisa i propisa gore navedenih.

2. Mjere navedene u paragrafu 1 će se primjenjivati u skladu sa odredbama ovog propisa.

Član 4.

Državne nadzorne vlasti

1. Države članice će nominirati ili odrediti tijelo ili tijela kao svoje državne nadzorne vlasti kako bi preuzeli zadatke zadate tim vlastima u skladu sa ovim propisom i u skladu sa mjerama navedenim u članu 3.

Državne nadzorne vlasti će biti nezavisno od pružatelja usluga zračne navigacije. Ova nezavisnost će se postići kroz adekvatno odvajanje, najmanje na funkcionalnom nivou, između državnih nadzornih vlasta i tih pružatelja. Države članice će osigurati da državni nadzorni vlasti izvršavaju svoje ovlasti nepristrasno i transparentno.

⁽¹⁾ Vidi stranu 20 ovog Službenog glasnika

⁽²⁾ Vidi stranu 10 ovog Službenog glasnika

⁽³⁾ Vidi stranu 26 ovog Službenog glasnika

2. Države članice će obavijestiti Komisiju o imenima i adresama državnih nadzornih vlasta, kao i o izmjenama ovih podataka, i o mjerama koje se poduzimaju u skladu sa paragrafom 2.

Član 5.

Procedure Komiteta

1. Komisija će biti određana od strane Komiteta za Jedinostveno nebo, u daljem tekstu 'Komitet', koja će imati dva predstavnika svih država članice i kojoj će predsjedavati predstavnik Komisije. Komitet će osigurati odgovarajuće razmatranje interesa svih kategorija korisnika.

2. Kada se napravi veza sa ovim paragrafom, Član 3 i 7 Odluke 1999/468/EC će se primjenjivati, uzimajući u obzir odredbe Člana 8.

3. Kada se napravi veza sa ovim paragrafom, Član 5 i 7 Odluke 1999/468/EC će se primjenjivati, uzimajući u obzir odredbe Člana 8.

Period naveden u članu 5(6) Odluke 1999/468/EC će se odrediti na jedan mjesec.

4. Komitet će usvojiti pravila procedure.

Član 6.

Industrijsko konsultantsko tijelo

Bez predrasuda prema ulozi Komiteta i Eurocontrol-a, Komisija će uspostaviti 'industrijsko konsultantsko tijelo', kome će pružatelji usluga zračne navigacije, udruženja korisnika zračnog prostora, aerodromi, proizvođači, profesionalno osoblje i reprezentativna tijela, pripadati. Uloga ovog tijela će biti samo da savjetuje Komisiju o tehničkim aspektima implementacije Jedinstvenog eurposkog neba.

Član 7.

Odnosi sa europskim trećim zemljama

Zajednica će imati za cilj i podržavati će proširenje Jedinstvenog evropskog neba na zemlje koje nisu članice Europske unije. Radi toga, nastojati će, ili unutar okvira sporazuma zaključenih sa susjednim trećim zemljama ili unutar konteksta Eurocontrol-a, da proširi područje ovog propisa i mjera koje se navode u članu 3, na ove zemlje.

Član 8.

Pravila implementiranja

1. Za razvoj pravila imlementiranja prema članu 3 koji spada u odgovornosti Eurocontrol-a, Komisija će izdati mandate Eurocontrol-u određujući zadatke koje će izvršavati i njihov raspored. U vezi ovoga, on? Će nastajoati da na najbolji način iskoristi aranžmane Eurocontrol-a za učešće i konsutacije svih zainteresiranih strana, kada ovi aranžmani odgovaraju praksama Komisije u vezi procedura transparentnosti i konsultacija i nisu u sukobu sa njegovim institucionalnim obavezama. Komisija će raditi u skladu sa procedurom navedenom u članu 5(2).

2. Na osnovu rada izvršenog u skladu sa paragrafom 1, odluka o primjeni rezultata takvog rada unutar Zajednice i rok za implementaciju će se uraditi u skladu sa procedurama iz Člana 5(3). Ove odluke biti će objavljene u *Službenom glasniku Europske unije*.

3. Uprkos paragrafu 2, ako Eurocontrol ne može prihvatiti mandat koji im je dat u skladu sa paragrafom 1, ili ako Komisija uz konsultacije sa Komitetom, smatra da

- (a) ako posao koji se vrši u skladu sa mandatom ne napreduje na zadovoljavajući način u odnosu na date rokove, ili
- (b) ako rezultati izvršenog posla nisu adekvatni,

Komisija, radeći u skladu sa procedurom navedenom u članu 5(3), može usvojiti alternativne mjere kako bi se postigli ciljevi datog mandata.

4. Za razvoj pravila implementiranja prema članu 3 koji spada u nadležnost Eurocontrol-a, Komisija će djelovati u skladu sa procedurom navedenom u članu 5(3).

Član 9.

Sankcije

Sankcije koje države članice mogu nametnuti za ne poštivanje ovog propisa i mjerila navedenih u članu 3, od strane korisnika zračnog prostora i pružatelja usluga će biti efikasne, srazmjerne i odvratajuće.

Član 10.

Konsultacija sa zainteresiranim stranama (stakeholders)

Države članice, radeći u skladu sa svojim državnim legislativama, i Komisija će uspostaviti mehanizam za konsultacije da odgovarajuće učestvuju zainteresiranih strana (stakeholders) u implementaciji Jedinog evropskog neba.

Te zainteresirane strane (stakeholders) mogu biti:

- pružatelji usluga zračne navigacije,
- korisnici zračnog prostora,
- aerodromi,
- proizvođačka industrija, i
- tijela predstavnika profesionalnog osoblja.

Konsultacije sa zainteresiranim stranama (stakeholders) će pokriti, naročito razvoj i uvođenje novih koncepta i tehnologija u EATMN.

Član 11.

Pregled izvedbe

1. Komisija će osigurati pregled i procjenu izvedbe zračne navigacije, izvlačeći postojeće stručnjake Eurocontrol-a.
2. Analize informacija prikupljenih u svrhe navedene u paragrafu 1 imaju cilj da:
 - (a) dozvole upoređivanje i poboljšanje pružanja usluga zračne navigacije;
 - (b) pomognu pružateljima usluga zračne navigacije da pruže odgovarajuće usluge;
 - (c) poboljšaju proces konsultacija između korisnika zračnog prostora, pružatelja usluga zračne navigacije i aerodroma;
 - (d) dozvole identifikaciju i promociju najbolje prakse, uključujući poboljšanje sigurnosti, efikasnosti i kapaciteta.
3. Bez predrasuda prema pravima javnosti da prisutpe dokumentima Komisije kako je navedeno u Propisu (EC) br. 1049/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća od 30. 05. 2001. godine koji se odnosi na pristup javnosti dokumentima Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽¹⁾, Komisija će usvojiti u skladu da procedurom navedenom u članu 5(3), mjere za distribuciju informacija navedenih u paragrafu 2, svim zainteresiranim stranama.

⁽¹⁾ OJ 145, 31.5.2001, p. 43.

Ovaj propis će biti obavezujući u potpunosti i izravno primjenjiv u svom državama članicama.

Član 12.

Nadgledanje, kontrola i metodi procjene uticaja

1. Nadgledanje, kontrola i metodi procjene uticaja će biti zasnovani na podnošenju godišnjih izvještaja od država članica o implemetaciji poduzetih aktivnosti u skladu sa ovim propisom i mjerama navedenim u članu 3.
2. Komisija će periodično pregledati primjenu ovog propisa i mjera navedenih u članu 3, i podnositi će izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću, prvi put 20. 04. 2007. godine i od tada svake tri godine. U svrhu ovoga, Komisija može tražiti od država članica informacije, pored onih koje su sadržane u izvješćima koje oni podnose u skladu sa paragrafom 1.
3. U svrhu sastavljanja nacrtu izvještaja navedenih u paragrafu 2, Komisija će tražiti mišljenje Komiteta.
4. Izvješća će sadržati procjenu postignutih rezultata poduzetih aktivnosti u skladu sa ovim propisom uključujući odgovarajuće informacije o napretku u tom sektoru, posebno sa ekonomskog, socijalnog i tehnološkog aspekta, kao i sa aspekta zapošljavanja, kao i informacije o kvalitetu usluge u svjetlu originalnih ciljeva i sa pogledom na buduće potrebe.

Član 13.

Zaštita

Ovaj propis neće spriječiti primjenu mjera od strane država članice do te mjere gdje su potrebne da štite suštinske sigurnosne i zaštitne interese. Takve mjere su naročito one koje su važne:

- za nadzor zračnog prostora koja je pod njegovom odgovornošću u skladu sa ICAO Regionalnim sporazumima o zračnoj navigaciji, uključujući sposobnost da otkrije, identificira i procjetni sve zrakoplove koji koriste takav zračni prostor, sa pogledom da štite sigurnost letova i da poduzimaju aktivnosti da osiguraju potrebe za sigurnošću i zaštitom,
- u slučaju ozbiljnih unutarnjih nemira koji utiču na čuvanje zakona i reda,
- u slučaju rata ili ozbiljnih međunarodnih tenzija koje vode ka prijetnji ratom,
- za ispunjenje međunarodnih obaveza države članice u vezi sa održavanjem mira i međunarodne sigurnosti,
- kako bi se sprovele vojne operacije i obuke, uključujući neophodne mogućnosti za vježbe.

Član 14.

Stupanje na snagu

Ovaj propis će stupiti na snagu 20 dana od objavljivanja u Službenom glasniku Evropske unije.

U Strazburu, 10. 02. 2004. godine

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
D. ROCHE